

ΒΗΜMagazino

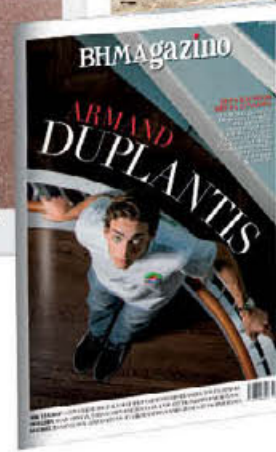
ΙΚΕΤΙΔΕΣ

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΕΧΝΗΣ ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΑΛΜΠΑΡΗ
ΚΑΙ ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΑΚΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΟΡΤΕΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΖΟΝΤΑΙ
ΚΑΙ ΜΙΑΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΣΧΥΛΟΥ
ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ NATURA, ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ, ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ
ΚΟΣΜΟΣ ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΚΑΙ ΥΨΗΛΗ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΡΙΒΙΕΡΑ
ART Ο ΙΑΠΩΝΑΣ ΠΡΟΣΙΤΟΜΟ ΝΑΡΑ ΤΙΝΑΖΕΙ ΤΗΝ «ΜΠΑΝΚΑ» ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ

Μίλτος Τεντόγλου και Αρμάντ Ντουπλάντις σε παλαιότερα εξώφυλλα του BHMAGAZINO. Το Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου παραμένει εσαεί ένας μυθικός τόπος.

Editorial

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 04 Εβδομάδα
- 06 Γνώμες
- 08 Cover Story: Ικέτιδες
- 12 Περιοχές Natura
- 16 Ποσιτόμο Νάρα
- 20 Υδάτινη ισορροπία
- 22 Ο τελευταίος περαματάρης
- 24 Ηλεκτροκίνηση
- 26 Γεύση πολυτέλειας
- 30 Ρετρό διακοπές πολλών αστέρων
- 34 Θ for Θαναθάκηθ του Αρκά

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ ΚΑΙ... ΚΑΘΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟ

Και ξαφνικά όλα γέμισαν με γαλανόλευκα χρώματα. Η Ελλάδα σε πρωταγωνιστικό και πάλι ρόλο. Ολόκληρος ο πλανήτης έστρεψε το βλέμμα του με θαυμασμό σε αυτή τη μικρή, πανέμορφη χώρα της Μεσογείου που «βγάζει» σημαντικούς αθλητές. Νεαρά παιδιά που μας κάνουν υπερήφανους με το ταλέντο τους, τη δύναμή τους, το σθένος, το κουράγιο τους, κυρίως όμως για το μεγαλείο της ψυχής τους. Ο Μίλτος Τεντόγλου μάς «πήρε» μαζί του σε αυτό το συναρπαστικό, ολόχρυσο ταξίδι του, στους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Πόλη του Φωτός. Ο Έλληνας πρωταθλητής, ο επονομαζόμενος και «Θεός του μήκου», έγραψε τη δική του, ολοφώτεινη ιστορία με το δεύτερο σερί χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο του. Ο φοβερός και τρομερός Τεντόγλου, μετά τον θρίαμβο στο Τόκιο της Ιαπωνίας, κέρδισε ένα ακόμα χρυσό στο Παρίσι. Ο Μίλτος με το παιδικό χαμόγελο, ανέβασε ολόκληρη την Ελλάδα στην κορυφή του κόσμου.

Το βράδυ της περασμένης Τρίτης νιώσαμε όλοι σαν να πετάξαμε στον ουρανό, εκεί μαζί με χιλιάδες αστέρια. Το πιο φωτεινό, εκθαμβωτικό αστέρι είναι ο ίδιος ο Μίλτος Τεντόγλου. Το χαμηλόν τόνων αγόρι από τα Γρεβενά, που ξέρει να κερδίζει μάχες και να κάνει υπερήφανους τους συμπατριώτες του. Ο Μίλτος Τεντόγλου μετά το άλμα στα 8,48 μ., που του χάρισε το χρυσό μετάλλιο, «τυλίχθηκε» με τη γαλανόλευκη. Οι εικόνες ταξίδεψαν σε κάθε γωνιά της Γης. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης γέμισαν με φωτογραφίες και σκηνές από το άλμα και τη μεγαλειώδη νίκη Τεντόγλου αλλά και κολακευτικά σχόλια για την Ελλάδα που ξέρει να βγάζει νικητές. Αυτοί είναι οι σύγχρονοι Ολύμπιοι Θεοί που ζουν σε μια χώρα όπου «η Γη συναντάει τη Θάλασσα και η Θάλασσα συναντάει τον Ουρανό». Το BHMAGAZINO είχε φιλοξενήσει στο εξώφυλλό του τον Μίλτο Τεντόγλου, όπως και τον Αρμάντ Ντουπλάντις, τον σουηδό πρωταθλητή του άλματος επί κοντώ, που και αυτός κέρδισε χρυσά μετάλλια και στο Τόκιο και στο Παρίσι. Οι Έλληνες αθλητές και οι ελληνίδες αθλήτριες πάλεψαν σκληρά για μια θέση στο βάθρο. Οι Εμμανουήλ Καραλής, Θεοδωρής Τσελίδης και Απόστολος Χρήστου, οι Αντώνης Παπακωνσταντίνου, Πέτρος Γκαϊδατζής, Ζωή Φίτσιου, Μιλένα Κοντού και ο Λευτέρης Πετρούνιας μάς έκαναν επίσης ιδιαίτερα υπερήφανους. Η Ολυμπιάδα στην Πόλη του Φωτός σε λίγο θα είναι παρελθόν. Κρατάμε τις ωραιότερες, πιο συναρπαστικές στιγμές. Επιστρέφοντας σε... ελληνικό έδαφος, σας παροτρύνουμε να επισκεφθείτε σε μερικές ημέρες την Επίδαυρο για να παρακολουθήσετε την παράσταση «Ικέτιδες» του Αισχύλου. Το Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου είναι πάντα μαγικό, οι ταλαντούχοι συντελεστές φωτογραφίζονται σε λευκούς, απείριπτους τόνους για το εξώφυλλό μας. Το BHMAGAZINO σάς εύχεται καλό υπόλοιπο καλοκαιριού...

Μαργαρίτα Σφέτσα
Διευθύντρια BHMAGAZINO
msfetsa@alteregomedia.org

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
(D-TALES CREATIVE AGENCY)
FASHION EDITOR: ΑΡΙΣΤΕΪΔΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. Δ. ΜΑΝΤΕΛΑΣ

BHMAGAZINO

Εβδομαδιαίο περιοδικό που κυκλοφορεί δωρεάν με ΤΟ ΒΗΜΑ www.vimagazino.gr, e-mail: vimagazino@tovima.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ Α.Ε. ΚΥΡΙΟΣ ΜΕΤΟΧΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ
ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΕΝΤΖΟΣ ΕΔΡΑ Λ. Συγγρού 340, Καλλιθέα, ΤΚ 17673 ΤΗΛΕΦΩΝΟ 210-7547000

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΦΕΤΣΑ CREATIVE ART DIRECTOR Πάννης Κούρτης ART DIRECTOR Τάσος Φαρμάκης
ASSISTANT ART DIRECTOR Παύλος Ζερβός, Εφη Κουτρουμάνη ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ Κατερίνα Κολιού
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Μαριλένα Αστραπέλλου, Ερη Βαρδάκη, Κοσμάς Βίδος, Πάννης Ζουμπουλάκης, Λάμπρος Καραγεώργος, Μάρκος Καρασαρίνης,
Αντώνης Καρπετόπουλος, Νιάννα Καρτσαγκούλη, Ελένη Κωνσταντάτου, Νίκος Λιβανός, Τάσος Μαντικίδης, Νατάσα Μπαστέα, Γιώργος Νάστος, Άρης Ραβανός
GRAPHICS Μάκης Θεοφιλόπουλος PHOTO EDITOR Ευτυχία Κυδωνάκη FASHION EDITORS Αριστείδης Ζώης, Ηρώ Τσούρτου

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Πέννυ Λάγκα Τηλ. 210-7547.059 plagka@alteregomedia.org ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Λίλη Ξενάκη
Τηλ. 210-7547.063 lxenaki@alteregomedia.org ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Χριστίνα Βατού Τηλ. 210-7547.054 chvatou@alteregomedia.org

M.E.T. 230344

Μαριάννα Κάλμπαρη:
Τοπ και φούστα Simkhai, Attica.
Πέδιλα Zara.
Ακης Σακελλαρίου:
Total Look Massimo Dutti.
Γιάννης Τσορτέκης:
Πουκάμισο και παντελόνι
JACQUEMUS, Attica.

«ΙΚΕΤΙΔΕΣ» ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Η καλλιτεχνική διευθύντρια του Θεάτρου Τέχνης, σκηνοθέτρια Μαριάννα Κάλμπαρη και οι ηθοποιοί Ακης Σακελλαρίου και Γιάννης Τσορτέκης, λίγο πριν από την παρουσίαση της τραγωδίας του Αισχύλου στην Επίδαυρο, μιλούν για τους προβληματισμούς που θέτει το αρχαίο κείμενο στο σύγχρονο παρόν, τη θέση της γυναίκας και την κριτική της επόμενης ημέρας.

ΑΠΟ ΤΗΝ **ΕΡΗ ΒΑΡΔΑΚΗ**
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
(D-TALES CREATIVE AGENCY)
FASHION EDITOR **ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΖΩΗΣ**

«ΙΚέτιδες» του Αισχύλου. Ένα έργο βαθιά πολιτικό. Ένα έργο με πολλαπλές αναγνώσεις, που ξεκινούν από την τραγική μοίρα του πρόσφυγα και την ευθύνη και το χρέος της δημοκρατίας απέναντί του και φτάνουν μέχρι την προαιώνια πάλη των δύο φύλων, με πεδίο σύγκρουσης πάντα το γυναικείο σώμα, αυτό που πρέπει να κατακτηθεί, με την εξουσία να απαιτεί να περάσει από τον πατέρα στον σύζυγο. Με τις «ΙΚέτιδες» του Αισχύλου αποφάσισε να καταπιαστεί εφέτος η καλλιτεχνική διευθύντρια του Θεάτρου Τέχνης, η σκηνοθέτρια Μαριάννα Κάλμπαρη. Η παράσταση, η οποία αποτελεί μια παραγωγή του Θεάτρου Τέχνης Καρόλου Κουν και του Θεάτρου του Νέου Κόσμου, έκανε ήδη πρεμιέρα στους Δελφούς και στις 23-24 Αυγούστου ανεβαίνει στην Επίδαυρο.

Ο μύθος

Πρόκειται για ένα κείμενο σημαντικό και δυστυχώς τραγικά επίκαιρο, το οποίο δεν έχει παρουσιαστεί στο κοινό πολλές φορές – μόλις τρεις στην Επίδαυρο –, ίσως γιατί ακριβώς ο μύθος των Δαναΐδων, μολονότι αφηγείται την ιστορία της επικράτησης του ελληνικού φύλου, δεν είναι τόσο «οικείο». Οι «ΙΚέτιδες», λοιπόν, που είναι το πρώτο και το μοναδικό έργο που έχει διασωθεί από την τετραλογία του Αισχύλου «Δαναΐδες», μιλούν για αυτές τις πενήντα έφηβες που έρχονται με τον πατέρα τους, τον Δαναό, από τη Λιβύη στο Αργος, ζητώντας άσυλο, προκειμένου να αποφύγουν τον γάμο με τους πενήντα εξαδέλφους τους, καθώς ο Αίγυπτος, ο δίδυμος αδελφός του Δαναού, απαιτούσε, εφόσον ο αδελφός του δεν είχε αρσενικούς απογόνους, να παντρευτούν οι κόρες του με τους δικούς του γιους προκειμένου να μείνει η περιουσία στην οικογένεια.

«Γιατί θελήσατε να ανεβάσετε τις «ΙΚέτιδες» του Αισχύλου;» είναι το πρώτο ερώτημα που θέτω στη Μαριάννα Κάλμπαρη όταν τη συναντώ. «Είναι ένα κείμενο που αγαπώ πολύ και είχα χρόνια στο μυαλό μου, ήδη από το 2017 που ανέβασα τη «Μήδεια» απαντά. «Είναι ένα έργο βαθιά πολιτικό, που μιλά κατ' αρχάς για το τι σημαίνει δημοκρατία. Οι πενήντα Δαναΐδες προσφεύγουν στον βασιλιά του Αργους Πελασγό ζητώντας άσυλο. Εκείνος ζητεί τη γνώμη όλων των πολιτών για την τύχη τους; να τις προστατεύσει ή να τις παρα-

δώσει στους Αιγύπτιους που τις καταδιώκουν; Τι σημαίνει λοιπόν δικαιοσύνη; Τι σημαίνει αυτοδιάθεση και μη ανοχή στη βία; Τι σημαίνει άσυλο; Η πολιτεία τελικά αποφασίζει να τις σώσει, καθώς ήρθαν Ικέτιδες σε τόπο δημοκρατικό, που σέβεται τον πρόσφυγα. Εάν ανέβαζα αυτό το έργο πριν από επτά, δέκα χρόνια, νομίζω ότι θα ήμουν προσανατολισμένη κυρίως στο προσφυγικό ζήτημα. Σήμερα, όμως, αντιλαμβάνομαι πιο έντονα ότι αυτό το κείμενο μιλάει πάνω απ' όλα για την προαιώνια πάλη των φύλων: το πώς δηλαδή οι τρεις εξουσίες που εμφανίζονται στο έργο, η πολιτική, που εκπροσωπείται από τον Πελασγό, η πατρική, που εκπροσωπείται από τον Δαναό, και η συζυγική, εάν θέλετε, που εκπροσωπείται από τον Αιγύπτιο Κίρκα, διεκδικούν το γυναικείο σώμα και προσπαθούν να ορίσουν τη θέση της γυναίκας αναλόγως με τα συμφέροντά τους». «Γιατί όμως ο Αισχύλος, τον 5ο αιώνα, από τη στιγμή που η γυναίκα δεν έχει απολύτως κανένα δικαίωμα, επιλέγει να γράψει ένα τέτοιο κείμενο;» τη ρωτώ. «Φυσικά το έργο δεν είναι φεμινιστικό» διευκρινίζει. «Αυτές είναι οι δικές μας αναγνώσεις. Μάλιστα, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τη συνέχεια του για να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα, και αυτή τη συνέχεια με έναν τρόπο την αφηγούμαστε στην παράσταση. Δυστυχώς, πέρα από τις «ΙΚέτιδες», που έχουν διασωθεί ολόκληρες, από τα άλλα μέρη της τετραλογίας έχει διασωθεί μόνο ένα απόσπασμα της Αφροδίτης, το οποίο εικάζεται ότι ανήκει στο τρίτο μέρος και μιλάει για τη δύναμη του έρωτα. Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα από την αρχή. Το πρώτο μέρος της τετραλογίας, οι «ΙΚέτιδες» δηλαδή που παρουσιάζουμε, τελειώνει με την απειλή των Αιγυπτίων προς τους Πελασγούς ότι εάν δεν τους παραδώσουν τα κορίτσια, θα γίνει πόλεμος. Σύμφωνα με τον μύθο και τα στοιχεία που έχουμε, ο πόλεμος τελικά ξεσπά, οι Πελασγοί τον χάνουν και μάλιστα ο βασιλιάς τους σκοτώνεται. Ο Δαναός τώρα, που δεν είναι τόσο αθώος όσο φαίνεται, προκειμένου να πάρει την εξουσία υπόσχεται στον αδελφό του ότι θα παντρεύει τελικά τις κόρες του με τους ανιψιούς του. Τη νύχτα του γάμου, όμως, τους δίνει από ένα μαχαίρι και τις διατάζει να αποκεφαλίσουν τους πενήντα εξαδέλφους τους, καθώς είχε πάρει έναν χρησμό που λέει ότι θα χάσει την εξουσία και τη ζωή του από έναν ανιψιό του. Όλες οι κόρες του τον υπακούν, εκτός από μία, την Υπερμήστρα, που από έρωτα σώζει τον δικό της εξαδέλφο και σύζυγο, τον Λυγκέα. Και έτσι ο χρησμός τελικά θα εκπληρωθεί, γιατί ο Λυγκέας θα σκοτώ-

σει τον Δαναό και από την ένωσή του με την Υπερμήστρα θα προκύψει το γένος των Δαναών, δηλαδή οι Έλληνες. Στο τρίτο μέρος γνωρίζουμε ότι λαμβάνει χώρα μια δίκη. Είτε οι Αργίτες πηγαίνουν τις 49 κόρες σε δίκη επειδή σκότωσαν τους εξαδέλφους τους είτε, το πιο πιθανόν, ο Δαναός πηγαίνει σε δίκη την Υπερμήστρα γιατί δεν υπάκουσε την εντολή του. Τότε εμφανίζεται η Αφροδίτη να δώσει τη λύση, λέγοντας ότι ο έρωτας είναι η κινητήριος δύναμη αυτού του κόσμου και δεν μπορεί κανείς να τον αγνοεί. Θεωρείται, λοιπόν, από τους μελετητές ότι αυτή η τετραλογία του Αισχύλου εστιάζει στο θέμα του γάμου και των σχέσεων των δύο φύλων και ότι ουσιαστικά σηματοδοτεί το πέρασμα της γυναίκας από την εξουσία του πατέρα σε εκείνη του συζύγου».

Η θέση της γυναίκας

Για τη Μαριάννα Κάλμπαρη έχει τρομερό ενδιαφέρον πώς αυτά τα ζητήματα που τίθενται από τον μύθο «ακουμπούν» σήμερα στη δική μας πραγματικότητα. «Ζούμε σε μια εποχή όπου μιλάμε για θέματα τα οποία δεν αγγίζαμε για αιώνες. Σε αυτό το έργο, πέρα από τις προθέσεις του Αισχύλου, περιγράφεται το πώς η θέση της γυναίκας καθορίζεται από τον πατέρα της,

Αναρωτιέμαι εάν βλέπουμε μια παράσταση με τα δικά μας μάτια και την ψυχή μας ή αν όλα φιλτράρονται τελικά από την κάμερα του κινητού και από την εικόνα που έχουμε ήδη σχηματίσει για μια παράσταση

MARIANNA ΚΑΛΜΠΑΡΗ

τον σύζυγό της, την πολιτεία. Όλοι τους θέλουν να τη χειριστούν και να τη χειραγωγήσουν και εκεί τελικά καταλαβαίνεις πώς κάποια πράγματα έχουν ριζωθεί τόσο βαθιά μέσα μας, εδώ και αιώνες, χωρίς καν να το αντιλαμβανόμαστε. Πιστεύω ότι από τους αρχαίους χρόνους όλος αυτός ο πόλεμος γύρω από τη γυναίκα έχει να κάνει με το γεγονός ότι εκείνη γεννάει και ότι ο άνδρας θέλει να είναι σίγουρος ότι το παιδί που γεννάει είναι δικό του. Τι σημαίνει αυτό; Πρέπει να ελέγχο το σώμα της, τη σεξουαλικότητά της, τη δράση της. Και ακόμα και σήμερα που έχουν γίνει βήματα προόδου, τουλάχιστον στον δυτικό κόσμο, τα πράγματα παραμένουν πολύ εύθραυστα για τη γυναίκα. Ας πούμε ένα ανώδυνο. Πόσες γυναίκες έχουν σκηνοθετήσει στην Επίδαυρο από την αρχή αυτού του θεσμού; Δεν νομίζω ότι ξεπερνούν τις 20. Και, ναι, μπορεί να υπάρχουν πολλές γυναίκες πρωταγωνίστριες, αλλά πόσες γυναίκες γράφουν για το θέατρο; Πόσες βρίσκονται σε θέσεις ευθύνης σε πολιτισμικούς οργανισμούς; Δεν αρκεί να πεις ότι η γυναίκα έχει ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση, στην εργασία, πρέπει να αλλάξεις τον τρόπο που λειτουργούν τα πράγματα. Και αν η κοινωνία χρειάζεται παιδιά, πρέπει να βοηθήσει τη γυναίκα να τα γεννάει και να τα μεγαλώνει χωρίς να καλείται να θυσιάσει τα όνειρά της ή να εξοντώνεται από την κούραση».

Η κεντρική σημασία του Χορού

Στις «ΙΚέτιδες» πρωταγωνιστικό ρόλο παίζει ο Χορός, που είναι ουσιαστικά οι 50 κόρες του Δαναού. «Οι ρόλοι στην τραγωδία είναι ουσιαστικά τρεις, αλλά στην παράστασή μας έγιναν πέντε, καθώς μοίρασα όλο τον λόγο του Χορού σε δύο πρόσωπα: στην Υπερμήστρα και στην Αμμώνη, που είναι οι πιο γνωστές Δαναΐδες του μύθου, τις οποίες υποδύονται η Λένα Παπαληγούρα και η Λουκία Μιχαλοπούλου αντίστοιχα» αναφέρει η Μαριάννα Κάλμπαρη. Με αυτή την επιλογή της όμως δεν σημαίνει ότι αποδυναμώνεται ο υπόλοιπος Χορός. Αντίθετα στην παράσταση παίζει πολύ δυναμικό ρόλο. Στην ορχήστρα, μάλιστα, της Επίδαυρου θα δούμε μια ιδιαίτερα καθηλωτική, εντυπωσιακή εικόνα: ολόκληρο τον Χορό και των 50 Δαναΐδων, ο οποίος αποτελείται από τις CHÓRES, την εξαιρετική αυτή χορωδία που έχει καλλιτεχνικό διευθυντή τον Χαράλαμπο Γωγιό και δημιουργήθηκε από τη Μαρίνα Σάττι, που μάλιστα θα συμμετέχει ως σολίστ, αλλά και σπουδαστριες από τη Δραματική Σχολή του Θεάτρου Τέχνης, μέλη του χορευτικού-ακροβατικού σχήματος «κι όμιζς κινείται» και χορεύτριες-μαθήτριες της χορογράφου της παράστασης Χριστίνας Σουγιουλτζή, η οποία ερμηνεύει επιπλέον τον βουβό ρόλο της Ιούς.

Πώς προέκυψε, όμως, η συνεργασία με τη Μαρίνα Σάττι; Την προβληματίζει σήμερα σε έναν μικρό βαθμό η τεράστια δημοσιότητα που απολαμβάνει μετά τη συμμετοχή της στη Eurovision η εξαιρετική αυτή τραγουδίστρια και τραγουδοποιός; Η Μαριάννα Κάλμπαρη χαμογελά. «Προσέγγισα τη Μαρίνα Σάττι πριν από ενάμιση χρόνο,

Εξερευνώντας τα θαλάσσια πάρκα και τους πιο σημαντικούς υδροβιοτόπους - λίμνες, λιμνοθάλασσες και ποτάμια - της Ελλάδας.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΒΙΑΟ

Στο «Υδάτινο μαχαίρι» ο διάσημος αμερικανός συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας Πάολο Μπατσιγκαλούπι μας ταξιδεύει σε έναν κόσμο που έχει ξεκληριστεί από την ξηρασία, και στο «Κουρδιστό κορίτσι» σε ένα σύμπαν παρόμοιο, που δεν μπορεί πια να παράγει τροφή, με αποτέλεσμα η επιβίωση όλων να εξαρτάται από τις πολυεθνικές που παρασκευάζουν αποκλειστικά τα διατροφικά αγαθά - μεταξύ άλλων σπόρους μίας χρήσης! Στο «Ορυξ και Κρέικ» η Μάργκαρετ Ατγουντ «προφητεύει» μια κοινωνία μετά την απόλυτη βιολογική καταστροφή του πλανήτη που τη φιλοξενεί. Στο «Gold Fame Citrus», η Κλερ Βέι Γουότκινς «ζωγραφίζει» τοπία που παραπέμπουν σε ερήμους λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας. Και στην «Ιστορία των μελισσών» η Μάγια Λούντε μιλάει για τις δραματικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει στη ζωή του ανθρώπου ο αφανισμός των μελισσών. Αυτές είναι μερικές από τις πιο πρόσφατες σχετικές εκδόσεις, γιατί στην πραγματικότητα οι συγγραφείς προειδοποιούν εδώ και δεκαετίες - από τον καιρό του «Ανώ Κάτω» (1889) του Ιουλίου Βερν - για όσα μπορεί να φέρει μαζί της η κλιματική αλλαγή.

Και να που τη ζούμε την κλιματική αλλαγή. Αυτή τη φορά δεν πρόκειται περί επιστημονικής φαντασίας. Είναι η δραματική καθημερινότητά μας. Είναι το σήμερα. Είναι η εποχή που επιτέλους πρέπει να δώσουμε στη φύση τη φροντίδα την οποία της έχουμε αρνηθεί, αν θέλουμε να συνεχίσουμε να υπάρχουμε. Αν θέλουμε να διασώσουμε ό,τι τουλάχιστον έχει απομείνει από το κατατλαιπωρημένο φυσικό περιβάλλον. Σήμερα, λοιπόν, περισσότερο από ποτέ, χρειαζόμαστε και στην Ελλάδα ανθρώπους με οικολογική συνείδηση. Χρειαζόμαστε νομοθεσία αυστηρή, που να προστατεύει το περιβάλλον. Χρειαζόμαστε και ζώνες προστατευόμενων περιοχών όπως οι Natura 2000, το ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο

● Αεροφωτογραφία της Ψαθούρας Αλοννήσου, με τη φύση να ζωγραφίζει εικόνες μοναδικής ομορφιάς.

«που εκτείνεται σε ολόκληρη την Κοινότητα και έχει ως στόχο να διασφαλίσει τη μακροπρόθεση διατήρηση των πιο πολύτιμων και των πλέον απειλούμενων ειδών και ενδιαιτημάτων σε ικανοποιητικό επίπεδο». Εκεί, στις εν Ελλάδι περιοχές Natura, αλλά και στους πιο σημαντικούς ελληνικούς υδροβιοτόπους (εκείνους που προστατεύονται και από τη Σύμβαση Ραμσάρ) ταξιδεύουμε και εμείς, σε ένα καλοκαιρινό οδοπορικό σε λίμνες, ποτάμια και παραλίες. Σε ένα ταξίδι δίπλα στο νερό και μέσα στη δροσιά, που μας χαρίζει απόλαυση αλλά και που λειτουργεί ως αφορμή για να δώσουμε και εμείς το δικό μας μήνυμα: Ένα μήνυμα για την προστασία αυτών των ζωτικής σημασίας, για εμάς, για τα παιδιά μας και για τα παιδιά των παιδιών μας, οικοσυστημάτων.

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου - Βορείων Σποράδων

Βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του Αιγαίου Πελάγους και καλύπτει έκταση περίπου 2.315 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Περιλαμβάνει την Αλόννησο, έξι μικρότερα νησιά (Περιστέρα, Κυρά Παναγιά, Ψαθούρα, Πιπέρι, Σκάτζουρα και Γιούρα) και 22 βραχο-

νησίδες. Έχει ενταχθεί στο οικολογικό δίκτυο NATURA 2000 και έχει χαρακτηριστεί ειδική ζώνη διατήρησης (ΕΖΔ) και ζώνη ειδικής προστασίας (ΖΕΠ). Οι προσπάθειες για τη σωτηρία και την ανάδειξη της περιοχής είχαν ξεκινήσει ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '70. Τον Αύγουστο του 1986 υπεγράφη η πρώτη απόφαση για την προστασία της μεσογειακής φώκιας (Monachus monachus) που ζει εκεί. Ακολούθησαν και άλλες αποφάσεις που στόχευαν στην «οχύρωση» της περιοχής. Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων έγινε η πρώτη θαλάσσια περιοχή της χώρας μας (και η μεγαλύτερη της Μεσογείου) που το 1992 χαρακτηρίστηκε θαλάσσιο πάρκο, με στόχο την «προστασία, διατήρηση, διαχείριση της φύσης και του τοπίου, ως φυσικής κληρονομιάς και πολύτιμου εθνικού φυσικού πόρου, λόγω της μεγάλης βιολογικής, οικολογικής, αισθητικής, επιστημονικής, γεωμορφολογικής και παιδαγωγικής του αξίας». Το 2020 ιδρύθηκε εκεί το Υποβρύχιο Μουσείο, με το πρώτο αρχαίο ναυάγιο (φορηγίδα 11 τόνων ναυπηγημένη το 400 π.Χ., με χιλιάδες αμφορείς στο αμπάρι της) που είναι ανοικτό στο κοινό στην Ελλάδα. Πληροφορίες για

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Γαλαζοπράσινα χρώματα και άγρια ζωή στις παραλίες της Ζακύνθου.

την εξερεύνησή του θα πάρτε από τα καταδυτικά κέντρα που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Ο Λεφτιός Γιαλός, ο Άγιος Δημήτριος, η Μηλιά, η Χρυσή Μηλιά, η Μεγάλη Αμμος και οι αμμουδιές γύρω από το Κοκκινόκαστρο δροσίζουν με τα πεντακάθαρα νερά τους τους επισκέπτες που θα προτιμήσουν ένα ήρεμο μπάνιο μετά ηλιοθεραπείας για την απαραίτητη βιταμίνη D από την «περιπέτεια» μιας κατάδυσης.

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

Άλλη μία περιοχή μοναδικής φυσικής ομορφιάς, που αυτή τη φορά βρίσκεται στο νότιο και νοτιοδυτικό τμήμα της Ζακύνθου – στο

πάρκο περιλαμβάνεται και το σύμπλεγμα των νησιών Στροφάδες, Ιδρύθηκε το 1999 για την προστασία, μεταξύ άλλων, της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*. Σήμερα η περιοχή «οφίσταται μια συνεχή πίεση από τις ανθρωπογενείς παρεμβάσεις. Η αλλαγή χρήσεων γης, το κυνήγι εκτός επιτρεπόμενης περιόδου, οι φωτιές, ο μεγάλος αριθμός των επισκεπτών την ίδια περίοδο με την παρουσία της θαλάσσιας χελώνας επιβάλλουν τη συνεχή εποπτεία και φύλαξή της».

Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου

Το 1865, όταν ο Κωστής Παλαμάς, παιδί έξι χρόνων ακόμα, έχασε

● Η πανέμορφη παραλία και το προστατευόμενο πευκόδασος του Σχινιά, αγαπημένος προορισμός των Αθηναίων για τα καλοκαιρινά τους μπάνια.

ΕΥΡΩΚΙΝΗΤΗ

● Το Αιτωλικό, η ελληνική (πιο ταπεινή από το... πρωτότυπο) εκδοχή της Βενετίας.

σε και τους δύο γονείς του, πήγε να ζήσει δίπλα σε συγγενείς στο Μεσολόγγι, την πόλη από όπου καταγόταν η οικογένειά του. «Τα πρώτα μου χρόνια τ' αξέχαστα τα 'ζησα / κοντά στ' ακρογιάλι», έγραφε πολλά χρόνια μετά, «στη θάλασσα εκεί τη ρηχή και την ήμερη, / στη θάλασσα εκεί την πλαιά, τη μεγάλη». Πρόκειται για την ίδια θάλασσα «τη ρηχή και την ήμερη» που τα τελευταία χρόνια εκπέμπει SOS, καταταλαιπωρημένη από τη ρύπανση, την αυθαίρετη δόμηση, την εγκατάλειψη, τη λαθροθηρία. Η λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου είναι ένας από τους μεγαλύτερους υδροβιότοπους της Ελλάδας και μέρος που όμοιο του δεν υπάρχει πουθενά αλλού στη χώρα. Σύμπλεγμα αμυρών και γλυκών υδάτων (εκεί εκβάλλουν οι ποταμοί Εύηνος και Αχελώος) που καλύπτει περισσότερα από 150.000 στρέμματα (συμπεριλαμβανομένης της λιμνοθάλασσας του Αιτωλικού), φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα, μεταξύ άλλων ερωδιούς, φλαμίνγκο και πελεκάνους. Οι πελάδες, τα χαρακτηριστικά ξύλινα σπιτάκια που στηρίζονται σε πασσάλους πάνω στο νερό και τα ιβάρια, χειροποίητες εγκαταστάσεις που ελέγχουν τη διακίνηση των αλιευμάτων, κάνουν το σκηνικό ακόμα πιο ιδιαίτερο. Η περιοχή είναι βεβαίως

γνωστή για την εξαγωγή αλατιού, για τα ψάρια και για το εξαιρετικό αβγοτάραχο της.

Εθνικό Πάρκο Υδροτόπων Αμβρακικού

Ιδρύθηκε το 2008 με σκοπό την προστασία, τη διατήρηση και τη διαχείριση σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της ευρύτερης περιοχής του Αμβρακικού κόλπου. Καλύπτει μεγάλη έκταση και περιλαμβάνει «περίπου 20 διακριτές υδάτινες επιφάνειες που λόγω του χαρακτηριστικού υδρολογικού καθεστώτος τους θεωρούνται λιμνοθάλασσες: οι σημαντικότερες έχουν σχηματιστεί από τη δράση των ποταμών Αράχθου και Λούρου». Εκτός από τις λιμνοθάλασσες, περιλαμβάνει βάλτους, παραποτάμια δάση αλλά και πανέμορφες παραλίες.

Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα

Το δάσος κουκουναριάς, που κάθε χρόνο δίνεται αγώνας για να μην καεί (όπως συνέβη με τόσα και τόσα δάση στα περίεξα των Αθηνών), το Μέγα Ελος, η θαμνώδης Χερσόνησος Κυνόσουρα και υπέροχες αμμουδερές παραλίες: Αυτό είναι το Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα που θεωρείται το πιο σημαντικό παράκτιο οικοσύστημα του Νομού Αττικής. Φιλοξενεί δεκάδες είδη πτηνών, αμφιβίων και ερπετών. Το καλοκαίρι καθημερινά φιλοξενεί και εκατοντάδες, ή μάλλον χιλιάδες, κολυμβητές, οι οποίοι καλούνται να το σεβαστούν και να το προστατεύσουν. Δυστυχώς δεν το κάνουν πάντα, όπως φαίνεται από τα απορρίμματα που ορισμένοι αφήνουν πίσω τους.

Λίμνη Κερκίνη

Απέχει περίπου 35 χιλιόμετρα από τις Σέρρες. Δημιουργήθηκε το 1932 από την κατασκευή φράγματος στον ποταμό Στρυμόνα για να εξελιχθεί σε έναν από τους σημαντικότερους υδροβιότοπους της χώρας. Σήμερα φιλοξενεί περισσότερα από 300 είδη πτηνών, θηλαστικών, αμφιβίων και ψαριών. Στις όχθες της ζει ο μεγαλύτερος πληθυσμός βουβαλιών που απαντάται στη χώρα. Τα τελευταία χρόνια η περιοχή γνωρίζει τουριστική ανάπτυξη, με το Εθνικό Πάρκο Κερκίνης να προσελκύει όλο και περισσότερους επισκέπτες, όλες τις εποχές του χρόνου, γεγονός όμως που κάνει το ευαίσθητο οικοσύστημά της όλο και πιο ευάλωτο.

Δέλτα Εβρου

Εκτός από φυσικό σύνορο της Ελλάδας και της Τουρκίας, ο Εβρος (και το Δέλτα που σχηματίζει εκβάλλοντας στο Αιγαίο) είναι ένας θαυμαστός κόσμος περίπου 200.000 στρεμμάτων όπου βρίσκουν καταφύγιο εκατοντάδες είδη πτηνών, κάποια εκ των οποίων – όπως ο μαυροπελαργός και ο αργυροπελεκάνος – απειλούνται με εξαφάνιση. Μια βαρκάδα στο ποτάμι μπορεί να είναι μοναδική εμπειρία για τον επισκέπτη της περιοχής, καθώς και μια καλή ευκαιρία να κατανοήσουν μικροί και μεγάλοι τη σημασία της προστασίας περιοχών όπως αυτή.

Πρέσπες

Από τα ελληνοτουρκικά σύνορα περνάμε στα σύνορα της Ελλάδας με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Και η Μεγάλη Πρέσπα και η Μικρή Πρέσπα

● Η εκτεταμένη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου είναι μια από τις πιο ιδιαίτερες περιοχές της Ελλάδας.

Γιατί η τέχνη αυτού του χαμηλών τόνων Ιάπωνα γοητεύει τα πλήθη, κερδίζει την εκτίμηση των κριτικών και τρελαίνει την «μπάνκα» της αγοράς τέχνης;

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Την τέχνη του όλο και κάπου την έχεις δει, κάπου την έχει πάρει το μάτι σου, αν και είναι αμφίβολο να έχεις συγκρατήσει το όνομά του, πέρα από την αίσθηση ότι μάλλον θα πρόκειται για Ιάπωνα δημιουργό – είναι αυτή η kawaii, «γλυκούλα» αισθητική για την οποία είναι υπεύθυνη η συγκεκριμένη χώρα. Απεικονίζεις μικρών παιδιών – ή και ζώων – με μεγάλα, ανοιχτά μάτια, ενίοτε κατάπληκτα και φαινομενικά αθώα, που μοιάζουν να ξεπηδούν από καμβάδες με μονόχρωμα, επίπεδα φόντα. Ο Γιοσιτόμο Νάρα είναι μια εμβληματική μορφή του κινήματος Superflat, που έχει ως βασιλιά

Ο Γιοσιτόμο Νάρα μπροστά στο έργο «TOBIU» (2019).

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΓΙΟΣΙΤΟΜΟ ΝΑΡΑ

Ο πίνακας «Ships in Girl» (1992).

τον Τακάσι Μουρακάμι, και επιδίδεται στην παραγωγή πολύχρωμων κοκτέιλ high και low art, με υλικά τη ζωγραφική των κινουμένων σχεδίων anime, των κόμικς manga και τις παραδοσιακές ιαπωνικές ξυλογραφίες. Ομως ο 64χρονος Νάρα ανέκαθεν αναζητούσε και κάποιο βάθος κάτω από την επιφάνεια. Γι' αυτό και μια λίγο πιο προσεκτική εξέταση αποκαλύπτει ένα βαθύτερο, πιο σύνθετο συναισθηματικό τοπίο των μικρών παιδιών στους πίνακές του, που ξεφεύγει από το επιφανειακό, ανέφελο cuteness. Από την ένταση της ενδοσκόπησης, στη μελαγχολία, στη θλίψη, στην περιφρόνηση, στη διαβολική αταξία ή στον υπέρβοντα θυμό, τα παιδιά στα έργα του Νάρα είναι ελεύθερα να εκφράσουν τα πολύπλοκα, συνήθως μη «αποδεκτά» συναι-

σθήματα που βιώνουν. Ενίοτε δε, κραδαίνουν μαχαίρια, δάδες ή καπνίζουν, κοινώς έχουν ξεπεράσει τη φάση του «Hello Kitty» και εξηγούνται με τον τρόπο τους ενάντια στον κόσμο που τα περιμένει να υπάρξουν ως ενήλικοι.

Ο πιο διάσημος Ιάπωνας καλλιτέχνης

Η ικανότητα του Νάρα να αξιοποιεί αυτά τα καθολικά συναισθήματα είναι ένας καθοριστικός παράγοντας της επιτυχίας που γνωρίζει. Ο προσιτός και οικείος σχεδιασμός των μορφών του βοηθάει να «διαβαστούν» πέρα από όποια πολιτισμικά ή γλωσσικά εμπόδια. Η επικοινωνιακότητα των έργων ενισχύεται από τον πολιτιστικό υβριδισμό που βρίσκεται πίσω από τη δημιουργία τους. Ο Νάρα δεν

αναμειγνύει μόνο στοιχεία της ιαπωνικής pop κουλτούρας αλλά και δυτικών επιρροών, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργήσει ένα ιδίωμα που είναι μεν καινοτόμο αλλά ταυτόχρονα οικείο. Ισχύει αυτό που παρατήρησε η Ρομπέρτα Σμιθ, κριτικός τέχνης της εφημερίδας «The New York Times», ότι «από την εποχή του Κιθ Χάρινγκ έχει να εμφανιστεί ένας εικαστικός καλλιτέχνης που επιτυγχάνει σε τέτοιον βαθμό την ισοτιμία στην πρόσληψη ενός έργου τέχνης. Μοιάζει να μην υπάρχει κάποιο πολιτισμικό ή γενεαλογικό χάσμα, κάποιο ρήγμα ανάμεσα σε εικαστικά μέσα ή τρόπους κατανάλωσης που δεν θα ήταν σε θέση να γεφυρώσει ή απλώς να αγνοήσει». Ένα έργο του Νάρα είναι λοιπόν προστό σε ένα παγκόσμιο κοινό, απόλυτα ελκυστικό και

© GOSHITOMO NARA / CORTEISA/RETNA/GETTY IMAGES/ARTISTBY

myΔΕΗ
myWay

«Joey»
(2008).

«Sleepless
Night (Sitting)»
(1997).

βεβαίως εμπορεύσιμο. Το 2019 τράβηξε όλα τα βλέμματα πάνω του, όταν το «Knife behind back» (2000) πουλήθηκε για το ποσό-ρεκόρ των 25 εκατομμυρίων δολαρίων σε δημοπρασία του οίκου Sotheby's στο Χονγκ Κονγκ. Εκτοτε έγινε ένας από τους πιο ακριβοπληρωμένους καλλιτέχνες στην Ασία και τα έργα του εμφανίζονται συχνά-πυκνά σε δημοπρασίες. Οι στρατηγικές του συνεργασίες με brands και η συμμετοχή του σε πολλές εκθέσεις παγκοσμίως έχουν εκτοξεύσει τη δημοφιλία του σε δυσθεώρητα ύψη.

Το πάθος για τη μουσική

Για παράδειγμα, αυτή την περίοδο διοργανώνεται για πρώτη φορά στην Ισπανία αλλά και σε ένα σημαντικό ευρωπαϊκό μουσείο μια αναδρομική έκθεση αφιερωμένη στα σαράντα χρόνια της καριέρας του (1984-2024). Στο Γκουγκενχάιμ του Μπιλμπάο παρουσιάζεται η «Yoshitomo Nara» (ως τις 3/11) σε επιμέλεια Λουθία Αγκίρε, στην οποία αναδεικνύεται η εξέλιξη της δουλειάς αυτού του καλλιτέχνη, που αυτοπροσδιορίζεται πρωτίστως ως ζωγράφος, αλλά έχει δοκιμάσει

τις δυνάμεις του και στο σχέδιο, στη γλυπτική, στις εγκαταστάσεις.

Τα έργα παρουσιάζονται χωρίς χρονολογική σειρά, μια και το ζητούμενο για τον Νάρα είναι να εστιάσει σε ζητήματα που αφορούν τη δημιουργική του διαδικασία μέσα από έξι ενότητες που περιλαμβάνουν τις επαναλαμβανόμενες θεματικές, τη φορμαλιστική εξέλιξη και τις ποικίλες τεχνικές του. Για παράδειγμα, ακρυλικά χρώματα σε καμβά σε έργα όπως το πολύ γνωστό «Missing in action» (1999) με το άτακτο βλέμμα του μικρού κοριτσιού (στην ενότητα «Searching for what was missing») ή το γλυπτό-σιντριβάνι «Fountain of life» (στην ενότητα «Thinking in silence»). Η έκθεση συνοδεύεται από ένα soundtrack 25 τραγουδιών με προσωπικές επιλογές από τα ταξίδια του στην Ευρώπη τη δεκαετία του '80, με τραγούδια από συγκροτήματα και καλλιτέχνες όπως οι The Beatles, David Bowie, T. Rex, The Roosters, The Clash, Nirvana, Skeeter Davis κ.ά. Αλλωστε, το πάθος του για τη μουσική είναι με πολλούς τρόπους παρόν στην έκθεση.

«Little Thinker in the Garden» (2016).

Τα παιδικά χρόνια, μια μελαγχολική πατρίδα

Η μουσική ήταν ανέκαθεν ένα καταφύγιο για τον εσωστρεφή Νάρα, ο οποίος γεννήθηκε στο Χιροσάκι το 1959. Μεγάλωσε στην επαρχιακή πόλη Αομόρι, γνώστη για τις σφοδρές χιονοπτώσεις και τους σκοτεινούς χειμώνες, στερνοπούλι μιας οικογένειας με τρία παιδιά, στην οποία οι γονείς εργάζονταν και έλειπαν από το σπίτι. Ο Νάρα έβρισκε παρηγοριά μιλώντας στα ζώα. Εννοείται ότι «καταβρόχθιζε» σειρές στην τηλεόραση, διάβαζε παραμύθια των αδελφών Γκριμ ή τους μύθους του Αισώπου, όμως απ' όταν ανακάλυψε τη δύναμη της μουσικής άλλαξαν πολλά στη ζωή του. Ο Νάρα συντονιζόταν και άκουγε ραδιοφωνικές εκπομπές από μια κοντινή αεροπορική βάση των ΗΠΑ

στη Μισάβα, ένα πρώτης τάξεως φροντιστήριο πάνω στη δυτική δημοφιλή μουσική, ιδιαίτερα την pop των 60s ή την πανκ των 70s. Δεδομένου ότι δεν καταλάβαινε τους στίχους, παρατηρούσε με τις ώρες τα εξώφυλλα των δίσκων που αγοράζε και έπλαθε ιστορίες στο μυαλό του. «Ο πόλεμος του Βιετνάμ δεν έμοιαζε με κάτι που συμβαίνει σε μια μακρινή χώρα καθώς αμερικανικά στρατεύματα αποστέλλονταν στο μέτωπο από στρατιωτικές βάσεις στην Ιαπωνία» έχει πει σε συνέντευξή του.

Καθόλου τυχαία, λοιπόν, το έργο «Deepest Puddle II» (1995), στο οποίο έχει ζωγραφίσει ένα κοριτσάκι με επιδέσμους στο κεφάλι με το μισό σώμα του βυθισμένο στο νερό, είναι εμπνευσμένο από το εξώφυλλο του άλμπουμ «Overcoats» (1975) του

Ο δικός σου τρόπος
με την ενέργεια.

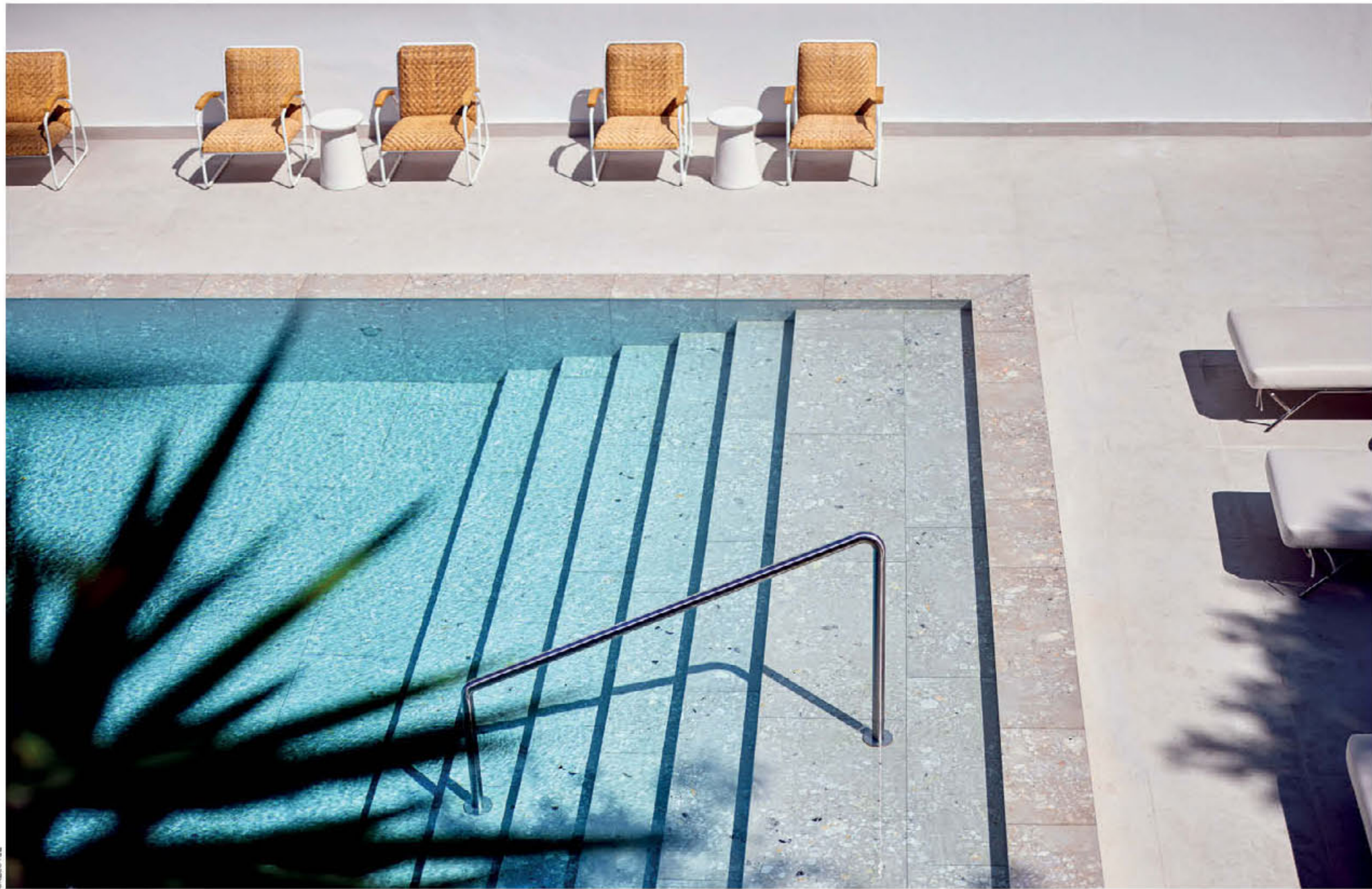

Σκάνναρε εδώ
για να το
κατεβάσεις

Ένα με
το μέλλον
dei.gr

«ROC» ΓΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΘΕΑ ΤΗΣ ΡΙΒΙΕΡΑΣ

Στην καρδιά της Βουλιαγμένης, σε ένα καταπράσινο τοπίο, όπου πρωταγωνιστούν η πέτρα και το απέραντο γαλάζιο, ένα νέο resort συνδυάζει την πολυτελή φιλοξενία με πεντανόστιμα μεσογειακά πιάτα.

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ

Σε ένα από τα πιο όμορφα σημεία της Αθηναϊκής Ριβιέρας, στην καρδιά της Βουλιαγμένης, εκεί όπου οι περισσότεροι έχουμε τις πιο ξεχωριστές αναμνήσεις από τα καλοκαίρια μας στην πρωτεύουσα, ξεκίνησε πριν από λίγο καιρό τη λειτουργία του το «The Roc Club» του Ομίλου της Grecotel. Λειτουργεί στις εγκαταστάσεις του πρώην Vouliagmeni Suites, ενός κτιρίου-σήμα κατατεθέν της

περιοχής, το οποίο υπέστη ριζική ανακαίνιση προκειμένου να φιλοξενήσει τις 34 ολοκαίνουργιες σουίτες και τα δωμάτια του νέου προορισμού, αλλά και τους κοινόχρηστους χώρους, στους οποίους περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η πισίνα με το pool bar, το rooftop, οι βεράντες, οι χώροι ευεξίας και σπα, τα εστιατόρια, τα μπαρ κ.ά. Είναι ολοφάνερο ότι το καινούργιο resort αποτελεί μια όαση, ένα γαλήνιο καταφύγιο λίγα μόλις χιλιόμετρα από το κέντρο

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Ν. ΚΟΣΣ. ΒΑΡΦΩΚΑΛΩΤΑΝΗΣ, ΒΟΗΘΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΕΛΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Ν. ΚΟΣΣ. ΒΑΡΦΩΚΑΛΩΤΑΝΗΣ, ΒΟΗΘΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΕΛΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

● Το «The Roc Club» λειτουργεί στις εγκαταστάσεις του πρώην Vouliagmeni Suites, ενός κτιρίου-σήμα κατατεθέν της περιοχής, το οποίο υπέστη ριζική ανακαίνιση.

GRECOTEL

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Ν. ΚΟΣΣ. ΒΑΡΦΩΚΑΛΩΤΑΝΗΣ, ΒΟΗΘΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΕΛΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

● Λευκά μάρμαρα και φυσικά υλικά όπως η δρυς έχουν χρησιμοποιηθεί σε όλο το resort, ενώ για τη διακόσμηση έχουν χρησιμοποιηθεί έργα τέχνης του Αγγελου Γουλανδρή (1920-1996).

της Αθήνας, ακριβώς δίπλα στη μοναδικής ομορφιάς Λίμνη της Βουλιγαμένης, στον Λαιμό και στη νεότευκτη Astir Marina, την οποία οι φιλοξενούμενοι μπορούν να επισκέπτονται για τα ψώνια τους στις high-end μπουτίκ. Όσο για το εσωτερικό design, αυτό που χαρακτηρίζει το «The Roc Club» είναι η ήσυχη πολυτέλεια, με το λευκό και το ανοιχτόχρωμο ξύλο να δεσποζουν, δένοντας αρμονικά με το γαλάζιο του ουρανού και της θάλασσας που απλώνονται ολούθε, όσο φτάνει το βλέμμα. Λευκά μάρμαρα και φυσικά υλικά όπως η δρυς έχουν χρησιμοποιηθεί σε όλο το resort, ενώ τα έργα τέχνης του Αγγελου Γουλανδρή (1920-1996), που βρίσκονται σε περίοπτη θέση σε διάφορα μέρη του ξενοδοχείου, αναβαθμίζουν την αισθητική όλων των χώρων.

Η Μεσόγειος στα πιάτα

Όπως συμβαίνει σε όλα τα ξενοδοχεία και resorts της Grecotel, η γαστρονομία κατέχει σημαντική θέση. Από τον πλούσιο μπουφέ των πρωινών, που είναι πάντα γεμάτος με τα πιο ποιοτικά και διαλεκτά προϊόντα της ελληνικής γης, μέχρι τα εκλεπτυσμένα πιάτα του βραδινού μενού, ο executive chef του Ομίλου Σάκης Τζανέτος φροντίζει να δίνει πάντοτε τον καλύτερό του εαυτό. Στην προκειμένη περίπτωση έχει επιμεληθεί το μενού με τον chef του «The Roc Club», Παναγιώτη Χριστόπουλο, και είναι τρεις οι χώροι στους οποίους μπορούμε

ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ...

Όταν η έκθεση των σταρ αποτελούσε μέρος της επαγγελματικής τους ζωής, καλοκαιρινές διακοπές και εργασία πήγαιναν μαζί.

● Η Άλι Μακ Γκρο και ο Ράιαν Ο' Νιλ συνδύασαν τις διακοπές με τα γυρίσματα της μεγαλύτερης επιτυχίας της καριέρας τους, του «Love story» δηλαδή.

● Στις Κάννες το 1952 η Μπριζίτ Μπαρντό απολαμβάνει τον ήλιο και τη θάλασσα παίζοντας με τον φακό ενός παπαράτσι.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Σε μια εποχή όπου όλα γίνονται ιδιωτικά, υπό την ομπρέλα της υπερβολικής προστασίας, είναι δύσκολο να φανταστούμε διασήμους του κινηματογράφου, της μουσικής και της κοσμικής ζωής να κυκλοφορούν ελεύθερα ανάμεσα στον «ανώνυμο» κόσμο. Αυτό, βεβαίως, με έναν τρόπο, πάντοτε ίσχυε. Απλώς, τα μέτρα ασφαλείας στο παρελθόν ίσως να μην ήταν τόσο ισχυρά (και ηχηρά) όσο σήμερα που όλοι κρατούν στο χέρι ένα κινητό και φωτογραφίζουν ή βιντεοσκοποούν, οπότε ελλοχεύει ο κίνδυνος της ανά πάσα στιγμή έκθεσης ενός διάσημου προσώπου στο Διαδίκτυο. Σωματοφύλακες πάντα υπήρχαν, όμως σήμερα έχεις την εντύπωση ότι οι αστέρες είναι... κρατούμενοι. Ανατρέχοντας ωστόσο στο παρελθόν, θα δούμε ότι η ιδέα καλλονές όπως η Ελιζαμπεθ Τέιλορ, η Οντρεϊ Χέμπαρντ, η Σοφία Λόρεν ή η Γκρέις Κέλι να βγαίνουν στην παραλία και να χαλαρώνουν στην άμμο, δροσίζοντας στο νερό το κορμί τους, δεν ήταν και τόσο αδιανόητη. Είναι πραγματικά αστείο να βλέπεις σήμερα φωτογραφίες με πρόσωπα όπως της Τζόαν Κρόφορντ, της Άβα Γκάρντνερ και της Μέρilin Μονρόε ανάμεσα σε δεκάδες αγνώστους να κάνουν το μπάνιο τους στο Μαλιμπού και άλλες πλαζ της Καλιφόρνιας σαν να μην τρέχει τίποτα. Ή την Ελιζαμπεθ Τέιλορ να χαιρετά τον κόσμο καβάλα στο άλογό της σε μια πλαζ εν έτει 1949. Σε πολλές περιπτώσεις, άλλωστε, ιδίως στους ηθοποιούς, οι διακοπές μπορούσαν να συνδυαστούν με την εργασία – είτε αυτό λεγόταν κινηματογραφικό φεστιβάλ εν μέσω θέρους είτε γυρίσματα ταινίας δίπλα σε μια πισίνα ή στην πλαζ. Όπως, για παράδειγμα, συνέβη με την Άλι Μακ Γκρο και τον Ράιαν Ο' Νιλ στα γυρίσματα της κλασικής «Ιστορίας αγάπης» (1970), που ναι μεν σε ένα μεγάλο μέρος της είναι μια χειμερινή ταινία, έχει όμως και καλοκαιρινά γυρίσματα, που έλαβαν χώρα στο Λονγκ Άιλαντ των Ηνωμένων Πολιτειών, με τους δύο ηθοποιούς να κυκλοφορούν ανέμελα στην πλαζ, συνδυάζοντας έτσι τις καλοκαιρινές διακοπές τους με τα γυρίσματα μιας ταινίας που επρόκειτο να γράψει Ιστορία. Μερικά χρόνια πιο πριν η Οντρεϊ Χέμπαρντ συνδύασε τις θερινές διακοπές

της με το photo shoot της ταινίας «Σαμπρίνα» (1954) του Μπίλι Γουάιλντερ, για τις ανάγκες του οποίου φωτογραφήθηκε πάνω σε ένα γιοτ με T shirt και σορτσάκι.

Μεσογειακή μαγεία

Με τα κινηματογραφικά φεστιβάλ των Καννών και της Βενετίας να διεξάγονται εδώ και δεκαετίες ανάμεσα στον Μάιο και στον Σεπτέμβριο, φυσικό ήταν (και εξακολουθεί να είναι) πολλοί διάσημοι αστέρες να συνδυάζουν τις διακοπές τους στη Γαλλική ή στην Ιταλική Ριβιέρα με μια βόλτα στο κόκκινο χαλί για... επαγγελματικούς λόγους. Οι Κάννες, η Αντίμπ, το Σεν Τροπέ, το Κάπρι, η Βενετία είναι κοσμοπολίτικα σημεία της Ευρώπης, τα οποία θρυλικόι σταρ της γηραιάς ηπείρου, από τον Αλέν Ντελόν και την Μπριζίτ Μπαρντό ως τη Σοφία Λόρεν και την Κατρίν Ντενέβ, τα... έχουν φάει με το κουτάλι σε όλη τους την καριέρα. Το Λίντο, ένα νησί μήκους 11 χιλιομέτρων, μεταξύ του κύριου τμήματος της ενετικής λιμνοθάλασσας και της Αδριατικής, στο οποίο κατοικούν περίπου 20.000 άνθρωποι, φιλοξενεί το επίσης Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας. Σε μικρή απόσταση με το πλοίο από την πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία, το Λίντο προσφέρει μια ελαφρώς πιο χαλαρή ατμόσφαιρα από τη Βενετία και εκεί η αυστριακής καταγωγής αμερικανίδα ηθοποιός Χένρι Λαμάρ και ο πέμπτος σύζυγός της Γ. Χάουαρντ Λι απαθανάτιστηκαν να χαλαρώνουν το 1955. Οκτώ χρόνια αργότερα, το 1963, η φωτογραφία του αμερικανού ηθοποιού Πολ Νιούμαν να κυκλοφορεί με το μαγιό του στην παραλία του Λίντο έχοντας μόλις κάνει το μπάνιο του θα γινόταν πρωτοσέλιδο. Και παρά την προσπάθειά τους για άκρα μυστικότητα, οι καλοκαιρινές διακοπές της Ελιζαμπεθ Τέιλορ και του τότε συζύγου της Εντν Φίσερ στο νησί Μπουράνο στη λιμνοθάλασσα της Βενετίας κάθε άλλο παρά απαρατήρητες πέρασαν το 1960. Η ίδια ηθοποιός, για τις ανάγκες προώθησης της ταινίας «Ξαφνικά πέρσι το καλοκαίρι» (1959), φωτογραφήθηκε με το κατάλευκο μαγιό της σε μια πλαζ στη Μαγιόρκα της Ισπανίας καθώς η ταινία του Τζόζεφ Μάνκεβιτς γυρίστηκε σε αρκετά σημεία της Καταλονίας, όπως το Μπεγκκούρ, η Κόστα Μπράβα και η S'Agaró στην επαρχία Τζιρόνα. Και μια και βρεθή-

● Ο Πολ Νιούμαν μετά από βουτιά στα νερά του Λίντο της Βενετίας το 1963.

● Η θρυλική star Χέντι Λαμάρ μετά του συζύγου της στο Σαν Ρέμο.

● Η Τζάκι Κένεντι κατά τη διάρκεια των διακοπών της στην Ακτή του Αμάφι το καλοκαίρι του 1962. Αριστερά: Κάνοντας η ίδια τη φωτογράφο. Επάνω: Με την κόρη της Καρολάιν.

● Καλοκαιρινή πόζα της Οντρέϊ Χέμπορν για την προώθηση της ταινίας «Γλυκιά μου Σαμπρίνα».

καμε για λίγο στην Ισπανία, ας θυμηθούμε και την επίσης ηλιόλουστη Μαδρίτη, όπου η Οντρέϊ Χέμπορν το 1966 θα στεκόταν άτυχη ενώ περνούσε ξέγνοιαστα τις διακοπές της και δεν θα κατάφερνε να αποφύγει τους παπαράτσι.

Ακόμα και σήμερα, η παραθαλάσσια πόλη του Σαν Ρέμο στη Βορειοδυτική Ιταλία, εκεί όπου φιλοξενούνταν το άλλοτε πιο διάσημο φεστιβάλ τραγουδιού στην Ευρώπη, κουβαλά κάτι από το λαμπερό παρελθόν της. Τότε που το Σαν Ρέμο θεωρούνταν το σημείο έλξης όμορφων και διασήμων, η «Ξυπόλυτη κόμισσα», καμία άλλη από την Αβα Γκάρντνερ, το επισκέφθηκε για τις διακοπές της το 1954. Το στυλ του Σαν Ρέμο εξακολουθεί να υπάρχει στις μέρες μας, παρότι σήμερα τα απομεινάρια αυτού του ένδοξου παρελθόντος δεν μπορούν να συγκριθούν με την κομψότητα της εποχής των βιλών και των ξενοδοχείων της Belle Époque που χρονολογούνται από την ακμή του.

Μια ακόμη φωτογραφία αλλοτινών εποχών που επίσης έκανε πάταγο, αυτήν τη φορά τραβηγμένη το 1954 στην πλαζ των

Καννών, παρουσιάζει τον αμερικανό star Κερκ Ντάγκλας και μια άγνωστη κυρία να βοηθούν την Μπριζίτ Μπαρντό – 20 χρονών τότε – να πλέξει τα μαλλιά της. Η πλαζ των Καννών, όπως και της Αντίμπ, έχει φιλοξενήσει αμέτρητους star για το μπάνιο τους, κάτι που μια φορά κι έναν καιρό ήταν κοινός τόπος, σήμερα όμως θεωρείται αδιανόητο. Σε αυτή την πλαζ ο Ρόμπερτ Μίτσαμ, επίσης στο φεστιβάλ του 1954, είχε φωτογραφηθεί με τη γυμνήστηη στάρλετ Σιμόν Σίλβα. Η πόζα τους παραμένει ένα από τα πιο κλασικά στιγμιότυπα της ιστορίας του φεστιβάλ, αλλά εν τέλει η Σιμόν «εκδιώχθηκε» από την πόλη και από τότε δεν ξανακούστηκε... Δύο χρόνια πριν από τη φωτογραφία της με τον Ντάγκλας, η Μπαρντό είχε ανάψει φωτιές στο Αρχιπέλαγος του Λαβέτσι, εκεί όπου μια συλλογή μικρών νησιών και υφάλων από γρανίτη στολίζουν το στενό του Μπονιφάτσιο, που χωρίζει την Κορσική από τη Σαρδηνία. Εκεί, η Μπαρντό θα συνδύαζε τις θερινές διακοπές της με μια ταινία που συνέβαλε τα μέγιστα στο να γίνει της μόδας το μαγικό μπικίνι, καμία

● Η Σοφία Λόρεν έτσι όπως εμφανίζεται στην ταινία «Το παιδί και το δελφίνι» που γυρίστηκε στην Υδρα.

άλλη από τη «Μανίνα, ο γυμνός θησαυρός» (Manina, la fille sans voiles, 1952) του Γουλιέ Ροζιέ.

Κρυμμένη ανάμεσα στα δημοφιλή θέρετρα της Νίκαιας και των Καννών, η Αντίμπ προσελκύει χιλιάδες επισκέπτες με το γεμάτο πολυτελή γιοτ λιμάνι, τα κομψά αρχοντικά και το μεσογειακό κλίμα της (λέγεται ότι έχει 300 ημέρες ηλιοφάνειας τον χρόνο). Η λαμπερή star του κινηματογράφου Ντόροθι Ντάντριτζ επισκέφθηκε το θέρετρο της Αντίμπ το 1955, καλεσμένη για το κοινό φεστιβάλ των Καννών. Πάταγο είχε κάνει τότε το εντυπωσιακό «γεωμετρικό» μαγιό που φόρεσε για μια βουτιά στην πισίνα. Μια από τις δεκάδες star που έχουν φέρει νότα Χόλιγουντ στη Γαλλική Ριβιέρα. Συμπρωταγωνιστές στη μεγάλη επιτυχία «Ραντεβού κάθε Σεπτέμβρη» του Ρόμπερτ Μάλικαν, οι ηθοποιοί Ροκ Χάντσον και Τζίνα Λολομπρίτζινα έκαναν μια βόλτα στη Santa Margherita Ligure, κοντά στη Γένοβα της Ιταλίας, το 1960. Αυτό το παραθαλάσσιο θέρετρο δεν έχει χάσει την παλιομοδίτικη γοητεία του, προσφέροντας τον τέλειο περίπατο ανάμεσα σε εστιατόρια και ξενοδοχεία. Πάνω από την πόλη δεσπόζει η Villa Durazzo του 17ου αιώνα, η οποία αρχικά χρησίμευε ως θερινή κατοικία για τον μαρκήσιο Ντουράτσο και την οικογένειά του. Σήμερα φιλοξενεί σημαντικά έργα τέχνης, ενώ το πάρκο που την περιβάλλει αποτελεί τμήμα των Σπουδαίων Κήπων της Ιταλίας, οι οποίοι